

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Hirdetések díjszabály szerint.

Nyomor.

Minden tengődik, küzd a gazda, kínlódik a kereskedő, szenved az iparos, mindnyájan verejtékkal keresik meg a mindennapit; és azt is egy része tudja megkeresni, a másik rész eléli a mit multban szerzett, a harmadik rész, a melynek nincs kitartása és nem tudja megvárni a jobb napokat, tönkre megy.

Am ezt még nem lehet a legnagyobb nyomornak nevezni.

Van most nálunk nagyobb nyomorúság is: sok helyütt beköszöntött az igazi nyomor. Napról-napra olvassuk a nagy napilapokban a számtalan öngyilkosságot és öngyilkossági kísérletet, melyeknek indító oka csaknem mindig a nyomor volt.

„Családom éhezett és ezt nem tudtam látni, kenyér sem volt a házban és ezért emészttem el magam, hogy a társadalom irgalmát hátrahagyott szegény családom irányában felkeltem”, mondja például az egyik szerencsétlen öngyilkos végzetes tette előtt.

És ez szomorú. Nem akarjuk észrevenni a nyomort, mikor még minden szinylődőjén lehetne segíteni és csak akkor ébred fel irgalmunk, mikor már a kenyérnélkül maradt család fentartója kétség-

beesve, önkényes kimulásával végkép képtelenné lett arra, hogy valaha családját eltarthassa.

Már pedig hol könnyebb a segítség? Ott-e, ahol a nagy nyomoron momentán kell segítenünk, míg a családapa álláshoz, keresethez jut, vagy ott, hol a család fő elemésztí magát és a társadalom hosszú időközön át kénytelen gondozni a hátramaradottakat, — ha ugyan egyáltalán gondozza . . .

Egy másik szerencsétlen azért öli meg magát, mert betegségével lett maga munkaképtelen és családja földönfutóvá. Hát itt nem könnyebb-e az a módja a könyörületeségnek, mely helyreállítja a beteget és újra keresetképesé teszi a család számára?

Vegyünk egy másik példát. Egy szerencsétlen azért fordít maga ellen fegyvert, mert nagyobb büntetés előtt áll s míg azt elszenvedné, családja szerte zülzene. Hát nem könnyebb az a könyörületeségi mód, mely segélylyel látja el addig a családot, míg az apa előkerül a börtönből, hova a megtorló igazságszolgáltatás vetette?

De hagyjuk a példákat, ezer és ezer áll előttünk új és újabb váriációban s nincs lap, mely folyton újabb esetekkel ne gazdagítaná az öngyilkosságok króni-

káját, melyeknél mindig a nyomor az indító ok.

De nem csodálhatjuk. Az emberek gyengék elviselni a nagy megpróbáltatásokat, a melyek gyakran rettenetesek, mint egyes sorsüldözött családokban tényleg előfordulhatnak.

S miként az emberek gyengék, hogy szenvedni tudjanak, úgy gyenge a társadalom arra, hogy felfogja teljesen azt, mint pusztit manapság nálunk a nyomor; a társadalom nem lép jól szervezett akcióba, hogy kikergesse a nyomort az irgalom és emberszeretet nevében azokból a hajlékokból, melyek így egy-egy véres tragédia színhelyévé válnak.

Igen, ideje volna, ha a társadalom e téren akcióba lépné, hogy a nyomor zsarnokságát megakadályozza.

A magyar székesfővárosban már van olyan egyesület, mely egyszer már osztott ki kisebb adományokat bárkinek, ki felment az egyesület helyiségébe azt igénybe venni.

Ezt kellene minden városban rendszeresíteni, de úgy, hogy ne csak a hét bizonyos napján kaphassák ezt a könyöradományt, hanem bármikor, ha az embert az éhség és családjának nyomora odahajtja. Ez az egyesület, vagy intézmény esetleg adhatna élelmiszert, betegség-

Az Ujvidéki Hirlap tárczája.

Petyi kadét.

— Irta: Báttaszék Lajos. —

A nagy, komor épületben csend volt. Az idő éjszakára hajlott, és itt, a hol katonaeletre készítik elő a kicsiny harczosokat, kilenczkor nyugalomra kell térni már. Mert rendes és fegyelemhez kell szoknia annak, ki e nehéz és kötelességekkel teljes pályát választotta. Kilenczkor egész „retré” van; és aludni is kell, mert im az előírás azt parancsolja.

Azonban előírás nélkül is aludnék itt, a sötét termelben mindenki. A nap súlyos és pihenésnélküli munkája nehezedik e kicsiny emberekre, a kinek megrubrikázott életében, mely csupa nehéz gond, kínos kötelesség, emésztő testi-lelki fáradság, az alvásnak szánt emez órák a legkedvesebbek. Az elméleti és gyakorlati tárgyak egész tömegei a rajtsul, ekszercizálás, dintszregiment és ki tudná felsorolni, hogy mi minden, állnak részen, örökös folyást, hogy ifju életüket megkeserítsék. Azonfelül álmában az ember nem utközik semiféle szabályzatba, semmi vétket el nem követhet. Nincs raport, kaszárnya fogság és áristom. Mindenképen jó tehát az álom, a melyben a tizenöt éves férfiu nem katona, hanem ember csupán.

Igy alszanak a szük vaságyakban, a kemény szalmazsákon az apró vitézek. A lámpa

ki van oltva, a tüz nemkülömben. A függönytelen ablakokon halaványon tör keresztül a a téli hold sapadt, hideg fénye, megvilágítva a szőke és barna fejeket, a szabályosan egyberakott ruhadarabokat, a bakkancsokat, a melyek mereven örködve az állanak az ágyak végén. Gazdáik most messze járnak innen; otthon vannak, meleg, barátságos, szönyeges szobában, melyekben vidám kályhatűz pattog, édes, meleg asszonszemek szeretettel tekintenek rájuk és puha, fehér anyai kezek simogatják homlokukat.

Csak Petyi, a kadét nem alszik.

Ő ma rossz fát tett a tűzre, s holnap raportra van jegyezve az iroda félelmetes nagy könyvében. Ezért nyugtalanul hánykolódik a kemény fekhelyen és sokkal aggodalmasabb, semhogy ez katonához illenék.

Igaz, Petyi semmiképen sem jó katona. Sem testének, sem lelkének nem kell ez a szép különös pálya. Nem is vágyakozott rá. De sokkal fiatalabb legény, semhogy módjában lett volna sorsa felől magának határozni.

Othon, a magas rangú hivatalnok családjában, mikor ő hivatalnok, harmadik gyermekként betoppant, elhatározott felőle, hogy katona lesz. Szegény fiu, kinek a predikátumán és az apa fizetésén kívül egyebe nincs, mi legyen más? Itt szorgalommal és, a mi fontosabb: jó megjelenéssel, ügyes modorral lehet szerencsét csinálni. Katonatiszt előtt nyitva a társaság. Egyik fiu pap, másik hivatalnok,

harmadik katona: a bölcs apai előrelátás így rendezte be három Sziráky testvér jövő életét. Hajlandóság, tehetség itt nem jöhettek számba. Az öreg tanácsos a néha feltámadt aggodalmakat egy szóval vágta ketté.

— Majd meg szokja, a mesterségébe még senki sem halt belé! . . .

Petyiről tehát elvégeztetett, hogy katona lésson. Ő nem mondott ellen; kicsinykora óta tudta, hogy számára ez van rendelve. És noha álmódzó természetű volt, komoly és gyengéd, semmiképen sem e pályára való, sőt inkább kedves és gyenge kicsi, leányhoz hasonló a megmásíthatlanba beletörődött mégis. Egyáltalán nem is sokat gondolkozott felőle, kis agyvelejében nem igen tudván mérlegelni az a jót és rosszat, a mely e sorsban reá vár. Ezt hallotta mindig és époly természetesenek találta, magát az életet, vagy az elkerülhetlen halált. Ha kérdezték, komolyan, válaszolta.

— Katona leszek! —

Mindenki tudta ezt felőle. A gyerektársadalomban e valóság bizonyos tekintélyt és kölcsönzött kicsi személyének. De vannak dolgok, melyekre a gyermekek szeme élesebb, mint egy egész tudományos akadémiaé. Így kis pajtásai az iskolában gyorsan felismerték az ellentétet, a mely megvolt Petyi és a pálya között, a melyre szánták. Beczézve tehát, de csufondározva is nevet adtak neki, és irigykedvén is kissé, ezen szólították mindig.

esetén lelkiismeretes orvost, gyógyszerert és így tovább.

Igy kellene egy egyesületet szervezni a munkások közt, kik ha munkadíjukat és így kenyerüket veszítik, szintén az ő saját egyesületük útján kapnának családjuk számára segítyt, a melyet azután jobb sorsban visszatörlesztenének az illető segélypénztárnak.

És adnia kellene a társadalomnak segítyt mindenki számára, ki azt kéri, mert inkább csapják be emberszeretettüket és irgalmasságunkat néhányan, kik a nyomort színlelik, mintsem hogy gyanakodva ne segítsünk azokon, kiket a nyomor tényleg meglátogatott és a végső kétségbeesésbe üz.

Igazság szerint nem volna szabad engedniük, hogy akadjon ember, a kinek nincs kenyere; ha tényleg nincs: adjon neki az irgalom! nem volna szabad akadnia gyermekeknek, ki ártatlan éveiben megismerje azt a rettenetes nyomort, mikor apjától hasztalan kér kenyeret.

Ez a jótékonyosság nem kerülne sokba s a társadalom még meg is takarítana valamit. Megtakarítana abból a pénzből, a melyet most börtönökre és rabokra fordítunk, — rabokra, kiket a nyomoruság visz a büntettek elkövetésére.

A társadalomnak — bármilyen nehéz napokat is élünk és bármiképen is küzdenie kell a kereskedőnek, az iparosnak, a gazdának, meg mindenkinek: nem szabad tétlenül nézni a nyomor elharapódzását. Az irgalomnak és emberszeretnek kell hála könyveket fakasztani ott, hol a kétségbeesés facsart ki keserű könyveket.

Ujdonságok.

(Az első esküdtzéki tárgyalás.) Hétfőn délelőtt 9 órakor kezdődött meg az első esküdtzéki tárgyalás. Zay Péter óbecsei lakos szabó volt a vádlott, a ki a sógorán elkövetett s halált okozott késszurásért állt törvényt. Az esküdtbíró elnöke Ringhoffer Lajos törvényszéki elnök, tagjai Rehák Ferencz és Saághy

— Petyi kadét, gyere játszani! Petyi kadét, gyere fészket szedni! —

Akonban Petyi kadét nem ment. A könyvet bujta ő mindig, szerényen, illedelmesen, gyáva és magának való kicsi flu létere. A mamája szoknyája mellett magát jól csupán és nem vágyakozott egyéb fluk vad és féktelen mulatozásaira.

De katona lett mégis Petyi kadét; letévén a vizsgát, október óta itt volt már a stiftben, holott most deczembert írunk és közeledik már ünnepe, a Jézuska születésének, a szépséges karácsonynak, a mikor vakáció szokott lenni. Mivel pedig most rossz fát tett a tőyre és neve rapportra volt jegyezve az iroda ama félelmetes nagy könyvében. Petyi a kadét szorongva hánykolódott keskeny ágyában szen a szomorú és hideg téli éjszakán.

Igen szomorú volt a kis katona és noha szégyen bevallani, nagyokat sirt is ő a kemény párnán, kuczorogván a lószórpokrócz alatt. Mert sorsa sehogy sem volt irigylendőnek mondható.

E három hónap keservesen telt eddig is. Petyi kadét idegei és kezdő lévén a katonaság terén fölöttébb nehezen találta bele magát ez új állapotba. Itt nem volt elég semmikép, ha hibátlanul megtanulta a leczkét. Katona magatartást, mit, követeltek, mely dolgok egészen hiányoztak a szegény kicsi fiúból. Ő nyitva felejtette a szekrényét, idomtalanul szalutált és — oh borzalom! — meg-

Ferencz törvényszéki bírák voltak. A vádhatóságot Popovics Aurel főügyész helyettes képviselte; a védelmet Gosztovics Pál vitte. Az esküdtzések — a vád és védelem visszavetési jogát teljesen kimerítvén — a következőleg alakult meg: Dr. Gál Ödön, Lovrékovics Ferencz, Keleti Ferencz, Zombory László, Spitz Mihály, Gusszek István, Schuster Rezső, Freund Lajos, Köhler Fülöp, Polákovics László, Simon József és dr. Balla Aladár rendes — és Popper Lipót és Fürst J. János póttagok. A tárgyalás esti 8 óráig tartott, a mikor is az esküdték Zay Pétert a halált okozó súlyos testi sértés büntetésében bűnösnek mondták ki, minek következtében a törvényszék Zay 1½ évi börtönrre ítélte el. Az ügyész semmiségi panaszt jelentvén be, Zayt ideiglenesen szabadlábra helyezték. — A tárgyalásról kimerítő tudósítást a jövő számban közlünk.

(Szabályrendelet Ujvidék szabad királyi város gyalogutain a közlekedés biztosításáról.)

1. §. Ujvidék szab. kir. város területén a közönség gyalog közlekedésére szánt járdán, avagy e célra fentartott gyaloguton a közlekedést feltartóztatni, akadályozni, vagy megnehezíteni nem szabad. 2. §. A járdának, gyalogutaknak állandó elfoglalása tilos, tilos továbbá azoknak szükségnélküli időközi elfoglalása is, mihez képest az időközi elfoglalás is csak úgy engedtetik meg, ha a fel vagy lerakodás a járdák, gyalogutak időleges elfoglalása nélkül meg nem történhetik. A lerakodásnak haladéktalanul és megszakítás nélkül kell történnie. Lerakodás közben a járdát, szegélyköveket, lámpaoszlopokat, fákat és egyéb köztulajdoni képező tárgyakat megrogánni tilos. 3. §. Az utcára nyíló üzleti helyiségek előtt ruhaneműeket, butodarabokat, árucikkeket és egyéb tárgyakat elhelyezni és kifüggeszteni tilos. Kivételnek van helye azon üzletekre nézve, a melyeknél eddig is szokásban volt az üzlet minemiségének jelzésére a falhoz erősített boltajtón kendőt, kelme darabokat vagy bórdarabokat felszegezni; ezen szokás továbbra is meghagyatik, azonban a felszegezendő tárgyak 2 centiméternél vastagabbak nem lehetnek s szilárdan alkalmazandók az ajtó lapjára. 4. §. A járdákon és gyalogutakon járó közönséget tolakodó módon feltartóztatva, avagy hangos szóval bevásárlás céljából az üzletbe behivogatni és az üzletek elé a járdára kiülni tilos. Az üzleti személyzet ez irányban cselekményeért első sorban az üzlettulajdonos felelős. 5. §. Az üzletek felett a boltornyók oly módon erősítendők meg, hogy azok lehullásának lehetősége ki legyen zárva;

továbbá, hogy azok a közterület feletti légűrbe 2,5 méternél (8 láb) illetőleg, ha a járda ennél keskenyebb volna, a járda szélességénél kiljebb ne nyuljanak és hogy azok alatt a gyalogutak feletti tér 2,2 méter (7½ láb) magasságban teljesen szabadon maradjon. Kiszökellő cég és hirdetési táblák alkalmazása tilos. Üzleti kirakatok megvilágítására vagy az üzlet minőségének jelzésére szolgáló lámpák ez utóbbiak legfeljebb 1 méternyi kiszökellessel s legalább 2,2 méter magasságban alkalmazhatók. 6. §. Az üzletek előtt rendszerint azok kirakatai felett alkalmazott ernyőket a járdaszegélynél lefüggő rudakkal vagy kötélekkel, melyek szintén akadályozzák a gyalogközlekedést leerősíteni tilos. 7. §. A járdákon és gyalogutakon velozipédelli kézikocsival, puttonnyal, pékkassal, nagy kosarakkal, hentesmészáros gyékényhustartánnyal stb., szóval oly nagyobb térfogatu tárgyakkal, melyek a járdán a közlekedést akadályoztatják, vagy olyan bár kisebb térfogatu tárgyakkal, melyek a közlekedő közönség öltözetét beszenyezhetik, jární, ebek kivételével állatokat vezetni vagy hajtani és az uttesten keresztülvezető átjárókon kocsit vagy egyéb járművet megállítani s vesztegettetni nem szabad. E §-ban foglalt első tilalom a gyermekkocsikra és bölcsőkre ki nem terjed. 8. §. Utczára nyíló ajtók, szárnyait nem szabad oly módon nyitva tartani, hogy azok a járda egy részét elzárják, ugy szintén utczára nyíló 2,2 méternél alacsonyabban fekvő ablak szárnyai és ablakredők nyitva csak akként tartható, hogy vas-kapcsokkal vagy horgokkal az épületfallal párhuzamos irányban szilárdul megerősítve legyenek. 9. §. A ki a jelen szabályrendelet határozmányai ellen vét, kihágást követ el, s a menyiben az illető cselekmény vagy mulasztás a törvény értelmében súlyosabb beszámítás alá nem esik 1 koronától 20 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 3 órtól 1 napra terjedhető elzárással büntetendő. 10. §. Az 1879. XL. t.-cz. alapján kiszabott pénzbüntetésekbe befolyó összegek az 1892. XXVII. t.-cz. §-ában jelzett célokra a jelen szabályrendelet szerint kiszabottak pedig a városi szegényalap javára fordítandók. 11. §. A kiszabott büntetés mellett a jelen szabályrendelet határozmányainak nem teljesítése vagy nem kellő megtartása által a közvagyonban vagy magánosoknak okozott minden néven nevezendő kár megtérítése tekintetében az illetőnek magánjogi kötelezettség érintetlen marad. 12. §. Ezen szabályrendelet határozmányainak megtartása felett a városi

történt vele az is, hogy egy negyedórán háromszor trüszentett hapták közben. Azonkívül a rajtsulban és ekszeczirozáson szerföltött ügyetlen volt. Vasárnap délután pedig, a mikor haza lehetett menni, gombjai halaványak voltak és csakóján a rozette sem fénylett. Mindezek következtében lovag Lorheim, a rettenetes vörösbajuszu főhadnagy, az első héten kimondta reá a szentenciát:

— Den Kerl werd ich mir ausborgen . . .

És a főhadnagy ur beváltotta a szavát. Petyit különös figyelmébe fogadta. A tehetetlen kis poronty sorsának irányzására egész retentő hatalmu egyéniségével vetette reá magát. Elhatározta, hogy azt, a mit benne dacznak és rosszakaratnak nevezett, a pedagogia minden félelmes eszközével fogja kiirtani.

— Megtörni, vagy meghajolni!

Ez volt jelszava a főhadnagy urnak. Ő tekintélye elleni ravasz merényleteket sejtett mindenütt, oly dolgokban, melyek neki nem tetszettek. A főmesternek pedig Petyit vélte. Világos, hogy e fiut meg kellett javítani; és a reszkető áldozaton javában gyakorolta a főhadnagy ur a nagy munkát.

Naponta százszor jelentette ki előtte, hogy a hadsereg csak olyan tisztet használhat, a kikben mindenek fölött erős a kötelességtudás és becsületérzés. Petyi elhitte ezt neki, de mindamellett ugyanannyiszor sértette meg ama fogalmakat, a melyeket a főhadnagy

ur magának e katonai erényekről alkutott. Így Petyi, noha tanult, mint egy kis masina és jobban ügyelt mint egy hadvezér, egyik büntetésből a másikba esett; duplán végzett szolgálatokat; vasárnap, mikor mindenki kiment, otthon maradt és általában nem sokkal jobban élt, mint a milyen lehet, az élet a pokolban.

Ma súlyosabb dolgot követett el, mint eddig bármikor.

Írásbeli volt ugyanis. Meg kellett írni a különböző ezredek nevét, számát, parolijának, gombjainak színét, a mint azt október óta mindennap tanulták.

Petyi kadét kitünően tudta a dolgot. Elégedetten készült el vele és az első között adta át főhadnagy ur Lorheimnak. Azután visszament a helyére és szomorú elméledésbe merülve várta az óra végét.

Egyszerre egy dörgő kiáltás hallatszott a katedráról.

— Elév Sziráky!

Petyi dermedten ugrott fel, hüvelykujját gépies merevséggel illesztve a nadrágja varrásához.

— Jöjjön ki! Hangzott tovább a vezényszó.

Petyi érezte, hogy ebből baj lesz. Reszketve az ismeretlen veszély előtt, tántorgott ki a katedrara.

— Hogy merészel maga a felebbvalóival csufolódni? (Folyt. köv.)

rendőrség ügyel fel és kihágás esetén I. fokon a városi rendőrkapitány vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselő, II. fokon a városi tanács, III. fokon a m. k. belügyminiszter határoz. 13. § Az ezen szabályrendelet életbeléptekor fennálló s a szabályrendelet 3., 5., 6. és 7. §-aiban a közterülettel elfoglalható légűr mennyisége s a járda szabadonhagyása tekintetében elrendeltekkel ellentétben levő állapotok megszüntetésére az életbeléptetéstől számítandó félévi határidő állapított meg. Ezen határidő nyilvántartása a városi rendőrség feladata. Jelen szabályrendelet 1900. évi január hó 8-án lépett életbe, minélfogva annak 13. § a legkésőbb 1900. évi július hó 8-áig foganatosítandó. Ujvidék sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala, 1900. évi febrár hó 18-án. Dr. Demetrovics Vladimir, rendőr-főkapitány.

(A matróz halála.) Csőrics József, duna-földvári születésű matróz tegnap éjjel 10 $\frac{1}{4}$ órakor az uszályhajóról, melyen alkalmazva volt, a Dunába esett és nyomtalanul eltűnt. Annak a kiderítésére, vajjon baleset, öngyilkosság vagy büntetett esete forog e fenn, megindult a helybeli rendőrkapitányság részéről a vizsgálat.

(Dr. Vojnics Lajos zentai közjegyző szerencsétlensége.) Általános megdöbbenést keltett dr. Vojnics Lajos zentai kir. közjegyzőnek szerencsétlensége. Szeretetre méltó alakja nagy népszerűségnek örvendett. Borzalmas tragédiájáról a következőket jelenthetjük: Dr. Vojnics Lajos, szabadkai előkelő Vojnich család egyik fiatal rokonszenves tagja, atyja Vojnich Simon zobnaticzai földbirtokos, fivére Béla az ügyes urilovas, nővére dr. Antunovics József szabadkai orvos neje. Nőtlen korában mindenütt kedvelt tagja volt a társadalom előkelő osztályának. Zentán kinevezetése óta úri életet élt és csakhamar közkedvelt egyén lett a városban. Gyakran járt be azelőtt Szabadkára bájos menyasszonyához, özv. bajsai Vojnich Jakabné leányához, akit körülbelül egy év előtt vezetett oltárhoz. Házassága után Zentán maradt továbbra is, ahol közjegyzői irodáját folytatta. Feleségével a legboldogabb családi életet élte. Általában egészségesnek hitte mindenki. Panaszkodott ugyan gerinczében érzett fájdalmakról, de szavainak nagy jelentőséget senki sem tulajdonított, mert ismeretes volt óriási testi erejéről. Kedden délután, a mikor Zentán a piac téren álarozos felvonulást tartottak, a szerencsétlen közjegyző kocsiára ült és örült vágatással neki ment a tömegnek. A nagy tömeg szétfutott, néhány embert elgázoltak a lovak, mindezzel nem törődve, az ostorral csapkodta a néptömeget. Egyideig kocsikázott, azután hazahajtott. Otthon rendkívüli izgatottan viselkedett, a legesekeylebb dolgokért dühbe jött, folyton kiabált, — ami kezébe került hánytávetette, úgy hogy neje kénytelen volt orvost hívni, sürgönyözött Szabadkára atyjáért és dr. Antunovics sógoráért, dr. Antunovics és özv. Vojnich Jakabné, dr. Sántha György szabadkai orvos kíséretében azonnal Zentára utaztak, amikor dr. Antunovics a szerencsétlen emberhez közeledett, úgy mellbe vágta, hogy a hatalmas termetű ember megtántorodott. Most belátta a család, hogy a baj komoly, mindenáron tartóztatni akarták, de megszökött hazulról, előbb azonban huszáruniformisba öltözött, kardot kötött fel és bement a járásbíróház épületében levő irodájába, ott kardot rántva bevágta az utcaajtó ablakait, kimenekült az utcára s ott karddal szétverte az összesereglet népet. Nagynehezen hazavitték és külön vonaton felvitték Budapestre két orvos kíséretében.

(Viczinális vasuti törvény) tervezete immár teljesen elkészült a kereskedelmi miniszteriumban. Mint tudva van, a törvényjavaslat kidolgozásának indító okai a viczinális vasutak létesítése körül előfordult némely viszásságok voltak, a melyekhez utóbb a helyi-érdekű vasutügy terén uralkodó pangás is hozzájárult. Hegedűs miniszter azonban, igen helyesen, nem érte be a pillanatnyi szükség kielégítésével, hanem szakértők meghallgatásával rendszeres kodexet dolgoztatott ki, a

mely felöleli a viczinális vasut ügynek egész terrenumát, jogi közgazdasági és finanziaális vonatkozásait egyaránt. Lehetséges, sőt valószínű, hogy a törvényjavaslat egyes rendelkezéseit túlszigorúknak fogják találni, a kik nem annyira jogosult helyiérdekek kielégítéséért, hanem tisztán üzleti spekulációból vállal koznak viczinális vasutaknak a létezésére. Ez a körülmény azonban csak dicséretére válik a törvényjavaslatnak. S nem utolsó érdeme az sem, hogy még a már kiépített s különböző okok folytán, legtöbbször a helytelen finanziaírozás miatt rossz anyagi viszonyok közé jutott viczinális vasutaknak is módot ad helyzetük orvoslására. A törvényjavaslat a jövő hónap folyamán a Ház elé kerül s a kormány, mint értesülésünk, sulyt vet arra, hogy még a parlament nyári szüniideje előtt törvény erejére emelkedjék.

(Furfangos cigány.) Lakatos József zombori cigány 3 dísznő lopott Batán. Tudta, hogy bajos azokat Zomborban értékesíteni és így elhajtotta Bajára, ahol Köln János kormáros személyében vevőre is talált. A rendőrség, a zombori kapitányság megkeresésére, úgy az eladót, mint a vevőt kinyomozta.

(Száz éves asszony.) Apatinban a napokban temették el Kromer Katalin 100 éves asszonyt. Az elhunytak 3 fia van életben, a kik közül a legfiatalabb 60 éves. 12 unokát és 25 dédunokát hagyott itt.

(A „Nemzeti“ baleset-biztosító részvénytársaság) rövid idővel ezelőtt érdekes újítást létesített az életbiztosítás terén, amelylyel — minthogy e nembn pártatlanul áll, — érdemesnek tartjuk olvasóinkat megismertetni. Az ezen módzat szerint biztosított felek évenként február hónapban tartandó sorsoláson vesznek részt, a melyen minden érvényben levő kötvény közül kétszázanként egyet kisorsolnak. Az első húzást Dr. Hajós Béla, mint Gaszner Béla budapesti kir. közjegyzőnek kamarailag kirendelt helyettese jelenlétében folyó évi február 24 én tartották meg, mely alkalommal a szegedi főügynökség kerületében a Schönberger József békés-csabai kereskedő tulajdonát képező 10291. sz. kötvény sorsoltatott ki, mely 2000 korona biztosított összegről szólott. A kizárólag a „Nemzeti“ által művelt emebiztosítási ágazatnak nagyelőnye abban áll, hogy mindenkinek, aki sorsolással egybekötött életbiztosítást köt, esélye van arra, hogy a biztosított teljes összeget ennek esedékessége előtt, sorsolás útján mineen levonás nélkül készpénzben megkapja, amint ez a kisorsolt 10291. sz. kötvénynél már tényleg megtörtént, daczára annak, hogy a biztosított fél csupán egyetlenegy negyedévi részletet fizetett be 21 korona 12 fillérryi összegben. Egyebekben általánosan ismer dolog, hogy a „Nemzeti“ a balesetbiztosítási intézvény meghonosítása érdekében is uttörő tevékenységet fejtett ki, amint legjobban bizonyít az a tény, hogy e társaság az 1893. évtől kezdve az 1899. év végéig egyedül a balesetbiztosítási ágazatban keres összegen 3.300.000 korona kártalanítást fizetett ki biztosított feleinek.

(Szövőgyár Uj-Verbász.) Hernych János és fia wildenscheverti (Csehország) gyáros cég telepengedélyért folyamodott Uj-Verbász község előjáróságához, amelyben egy felállítandó nagy szövőgyárhoz telket kér a községtől. Mint a beadványban mondja, hogy a gyárban 1000 szövőgépet óhajt felállítani, amelyek mintegy 1000 munkást fognak foglalkoztatni. Együttal azt is kiemeli, hogy a hol csak lehetséges lesz, magyar munkásokat fog alkalmazni. A községtől 15 évi adómentességet, 10 hold földet és 500.000 drb téglát kér. Az előjáróság még nem határozott az ügyben, de hisszük, hogy nem fogja elhalasztani a kedvező alkalmat különösen most, amikor a munkások helyzete különösen Bácskában a legmostohább.

(Gabonauzsorával vádolt egyesület.) Moholról írják lapunknak: A mult évi gabonauzsorapereknek pendantja akadt. Korszerűvé vált uzsorával vádolni a gabonára adott előlegek hitelezőit, midőn az adósság megfizetését követelik. A szóban forgó eset megérté-

séhez szükséges tudni, hogy Mohol róm. kath. tanítói miniszteri jóváhagyással ellátott alapszabályok szerint működő egyesület alkottak, mely a megszorult földmivelő népek gabonát hitelez 25 százalék kamatra, még bedig olyképen, hogy a kölcsönvett gabonamennyiség kamatjával együtt természetben fizetendő vissza. Ilyen künlévő adósságokat behajtott, részben perelt a tanítói magtár-egyesület mostában. Erre több adós uzsorával vádolta az egyesület. Ez ügyben künn volt a mult héten dr. Mikosevits Kanut főszolgabíró és több napon át vizsgálatot folytatott.

Irodalom.

Rómába az idén egész karavánok fognak menni Magyarországból is. S az idei utazók ép úgy, mint a többiek, a magyarok ép úgy mint az angolok, merengve fognak megállani a forum felséges romjai között. Elvonul előttök a Világtörténet egy darabja. Lábaik alatt a föld rég kihalt nemzedékek nyomát mutatja. Egykor büszke csarnokok emelkedtek itt, hősök és szónokok rajzoltak a még ép márványoszlopok között. Aztán befujta az egészet porral a szél. Domb emelkedett a forum helyén; a római nemzeti szellem sírdombja. És tehenek legeltek a dombon, melynek oldalából feketén meredt elő a vadkaktuszok közül a Jupiter templomának egy oszlopdarabja, az oszlopfaj maga. És aztán ujra nemzet lett Róma népe. Lett egy „Italia Unita“. A pápai palota a Monte Cavallón királyi székhelyé vált. És megindult a nemzeti régiségek kutatása; mint egy rég holt nagyságot, mint egy évszázak óta porladó fejedelmet, akinek sirjára rábukantak, úgy ásták ki szent kegyettel a forum romjait. S ma gyíkok sütkéreznek a márványkövekben, melyeken Cicero lépdelt, az oszloptörzsen, melyhez Caesar támasztá fejét. És Lamartineok verseket írnak a felséges romokon sütkérező gyíkokokról, s aki nem ír is költeményeket, elgondolja, átérzi azt, amit Lamartine írt.

Caesar porlik, a régi Róma romokban hever, s kővén az egy nyárig élő gyíkokak sütkéreznek.

A forum történetét szépen és érdekesen mutatja be szóban és képen a „Nagy Képes Világtörténet“, melynek 59-ik füzeté jelent meg most. A tizenkét kötetes munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője dr. Geréb József. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 frt; füzeteként is kapható 30 krjával. Megjelen minden minden héten egy füzet. Kapható a kiedőknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés ntján.

„A KERT“ f. évi márszius hó 1-én megjelent 5. számának tartalma: Konyhakertészet. Mauthner Ödön: A spárga-saláta. A kazó- vagy kvaka-répa. Vicze János: Ujabb tapasztalatok a spárgatermelés terén. Gyümölcsészet. Gömöri: Módosított Forkert-féle szemlaponázás. N. J.: A hernyófészkek pusztítása. Diszkeresztés. Triska Sándor: Néhány szó gránátfáink érdekében. Két szép Azalea. Tárca. Szalay Fruzina: Tél végén. Baromfiak. Ceák Imre: A baromfiak betegségei. Méhészet. Binder: Melyik kaptár a legjobb? Faiskola. Ripper József: Fák és cserjék dugványozása. Elősdiek. Novothny Miklós: Védekezés a paradicsom bakteriosis betegsége ellen. Rovartan. Utmutatás a cserebogarak irtására. Gyógy- és iparinövények. Dr. Rodiczky Jenő: A kender. Irodalom. Dr. Rodiczky Jenő: „Magyar olajnövények“ című füzetének ismertetése. Gép- és eszközleltár. Vitályos: Hasznos kerti házacska. Világszemle. Hírek: „A Kert“ színes műmelléklettel, József főherczeg a Karsztért. — Lelkészek és tanítók a gyümölcsészeti téren. — A gyümölcs vasuti szállítása. — A miniszter elismerése. — A méhészet fejlesztése. Apró szakközlemények. Vért mint trágya. — Laboda (Spenat). — Az állandó utak előnye. — A zöldelő növények. — A Yucca télen. — Kortifol teleltetése. — A felvágott citrom. Szerkesztői üzenetek. Farnetszetek: Spárga-kaláta. Sárga zsir kőrő- vagy kvakarépa. Javítóét Forkert-féle szemlaponázás. Azalea Indika. Átmenet kaptár. Kender Kerti házacska.

